

ΓΙΑ ΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

«Πιο πολύ από το στέμμα σου, αγαπώ την καρδιά σου»

Της ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΔΙΑΣΑΚΟΥ-ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ

Μάνα, μπτέρα, μαμά, είναι το επίσημο όνομα της γυναίκας, που το πρωτάκουσε επίσημα από αθώα χείλη, κι αμέσως η ψυχή της, και μαζί της ολόκληρος ο κόσμος γέμισαν χαρμόσινα ηχοχρώματα.

Είναι το μουσικώτερο όνομα που νανουρίζει, και συγχρόνως κρατά άγρυπνη τη γυναίκα, πάντα έτοιμη, αιώνιο στρατιώτη χωρίς παράσημα, στο στήθος εκείνης καρφισωμένο, μόνο το σπάνιο λουλούδι της Αγάπης που ευωδιάζει.

Γι' αυτό και δεν σκέπτομαι να τιμήσω τα πολλά μαλάματα της παγκόσμιας τέχνης πάνω στην σεμνή εικόνα της, αφού το ξέρουμε σχεδόν όλοι, ότι δεν έλειψε καθόλου από την θεματολογία της.

Αλλά κι ούτε θ'αναφερθώ στις ατέλειωτες εκείνες σωματικές και συναισθηματικές φροντίδες, και προβλέψεις της, τις εξαντλητικές και πάντα απλήρωτες δουλειές της, γιατί και αυτό το ξέρουμε, αφού όλοι μας έχουμε μια μάνα, ζωντανή ή νεκρή. Άλλωστε, αυτή που είναι τόσο σύμφωνη με τον εαυτό της, και με το αυτονόητο για την ίδια έργο της, πολύ ντροπαλά, πολύ αδέξια, θα δεχόταν ομολογίες, για αυτό που όλοι ονομάζουμε «περίσσευμα καρδιάς».

Και αν δεν σταματώ στον Όμηρο, στα κλασικά επιτύμβια της Δήμητρας και της Περσεφόνης, στη Βρεφοκομύσα Παναγιά και τον Ακάθιστο ύμνο, την λαϊκή και έντεχνη ποίηση, μουσική λογοτεχνία, στον Μιχαήλ Άγγελο, και στη μπρότσια του Henry Moore, στον κινηματογράφο «Μάνα Κουράγιο» καθώς και στις εγκυμοσύνες, τους θλασμούς, τη σκληρή επιβίωση και ανατροφή, είναι για τους παρά πάνω λόγους.

Θα σταθώ όμως στην υπέρτατη «υπαρξιακή» ολοκλήρωση της γυναίκας, μέσα από τη μπρότσια. Στην έμμεση συμβολή της στον Πολιτισμό και την σιωπηλή της δικαίωση, καθώς και στις αναζητήσεις της μέσα στη σύγχρονη πραγματικότητα, για επιστημονική κοινωνική δικαίωση της γυναίκας μάνας. Η μπρότσια δεν είναι θεσμός, είναι μυστήριο, γι' αυτό θα απευθυνθώ όχι ειδικά στις γυναίκες, στις μητέρες, που αυτές γνωρίζουν την αποστολή τους, αλλά στους άλλους. Στους πατέρες, στα παιδιά, στην Πολιτεία, προσεγγίζοντας με ευαισθησία, αυτή τη μοναδική εμπειρία της δημιουργίας του ανθρώπου.

Η προσέγγιση αυτή δεν θα 'χει να κάνει με έντονες φεμινιστικές θέσεις, παρά μόνο, στα πλαίσια στήριξης της μπρότσιας, μέσα από την αναγνώριση της γυναίκας, και ως πνευματικής οντότητας.

Όμως κι αν ακόμη παραδεχθούμε ότι Φύση και κοινωνία, την παγίδευσαν ώστε να αναλάβει απόβουλα το σοβαρό έργο της

διατήρησης της ζωής, οφείλουμε να προσθέσουμε, ότι κάτι τέτοιο, είναι η σοφότερη και σαγηνευτικότερη παγίδα, αφού η γυναίκα μάνα, πλημμυρισμένη από το εξάισιο άρωμα της άνευ όρου αγάπης της, ποτέ δεν προβληματίστηκε. Γιατί η μπρότσια είναι μια σχέση έντασης, ανάμεσα στη γυναίκα και σε ένα πλάσμα, που πριν το είχε στο σώμα της, και μετά το κρατάει στην αγκαλιά της, και το ταιΐζει από το στήθος της, συνδεδεμένη με τους πιο πρακτικούς, και αόρατους δεσμούς μαζί του, όπως δεν μπορεί να συνδεθεί με κανένα άλλον.

Σε αυτή την σχέση, του ενός προς ένα, το παιδί αποκτώντας την πρώτη αίσθηση της ύπαρξής του από τις εκφράσεις και τις χειρονομίες της διαβάζει στα μάτια της, στο χαμογελό της, στο χαϊδευτικό της άγγισμα, το «μήνυμα» ότι είναι, και θα είναι πάντα πλάι του!

Πηγή ζωής λοιπόν που αναβλύζει τρυφερότητα η μάνα, δυνατή αλλά και ευάλωτη. Κατορθώνει όμως με την λεπτή αντιληπτική της ικανότητα, να προφυλασσει τη ζωή που φέρνει στον κόσμο

Το συναισθηματικό και ψυχολογικό κύρος που έχει αποκτήσει με την μπρότσια, ακτινοβολεί ως προς τα έξω, δημιουργώντας της, έστω και μια έμμεση θετική κοινωνική εικόνα του εαυτού της.

Δεν είναι δύσκολο κανείς να αναγνωρίσει την αθόρυβη πολυσήμαντη παρουσία της μάνας, που στο πρώτο αντίκρουσμα του νεογέννητου παιδιού της, νοιώθει τον εαυτό της ζωοδότη κρίκο, μέσα σε μια ασύλληπτη συνέχεια που χάνεται στη γη ή στον ουρανό, χωρίς να σβήνει, και έχει την αίσθηση ότι μεταλαμβάνει και εκείνη η ίδια ένα κόκκο αθανασίας, καθώς βιώνει με το σώμα και την ψυχή της το μυστήριο της δημιουργίας.

Ας την ακούσωμε καθώς κοιτάζει για πρώτη φορά το μωρό της: «Σήμερα άγγιξα την ζεστή ελπίδα

της αθανασίας. Σήμερα ερεύνησα το απύθμενο βάθος της αιωνιότητας μέσα από τα μάτια σου! Παιδί μου που άραγε ήλθες; Παιδί μου, από όπου κι αν ήλθες, νίκησες τον θάνατο μέσα στην ψυχή μου» (μια μυστικιστική υπέρβαση του θανάτου, μέσα από τη μπρότσια).

Η μπτέρα δεν γεννά μόνο την τρυφερή ύπαρξη, δημιουργεί και συνθήκες κατάλληλες για την επιβίωση της. Γι' αυτό σε όλη την ιστορική διαδρομή, τη συναντάμε στους αγρούς με το μωρό πλάι της, η στον αργαλειό, και σε όλες τις τέχνες του λαϊκού πολιτισμού, αφού πάντα μέσα στη γυναίκα, δούλευαν τα στοιχεία της ανώνυμης δημιουργίας.

Την βλέπουμε στα αρχαιότερα τεχνουργήματα τη μπτέρα Θεά, ως μια πρωταρχική δύναμη με ογκώδες σώμα, με την επιγραφή «Πόντια Θηρών» κι άλλοτε να κρατάει ένα παιδί στο στήθος ή στην αγκαλιά, και να δείχνει αυθύπαρκτη, χωρίς ηλκία, καλωσυνάτη, αλλά και απειλητική! Πάντα όμως σεβαστή, ως το επίκεντρο κάποιας αναγκαιότητας για μια ιερή «Δυάδα» που να υπονοεί, ότι η δύναμη, η ενεργητικότητα, η διάνοια και η φιλοδοξία του μαχητικού αρσενικού, δεν φτάνουν από μόνα τους, να οικοδομήσουν μια ζωή.

Συχνά σήμερα η γυναίκα περνάει μια κρίση ταυτότητας και κατεχόμενη πολλές φορές από το αίσθημα της αδικίας, βιώνει έξω από τον γάμο τη μπρότσια που όμως σοβαρά την τραυματίζει, και την σιγματίζει, διαταράσσοντας το κοινωνικό κατεστημένο.

Άλλοτε πάλι κακοποιημένη από την ανδρική συμπεριφορά, με διάφορες μορφές βίας, χάνει την πίστη της στο θεσμό του γάμου, και προτιμά να οδοιπορεί με το παιδί της μόνη.

Η μπρότσια όμως δεν μπορεί να ανθίσει μέσα σε εξουσιαστικές σχέσεις. Η σύγχρονη μάνα μέσα

σε θεσμούς που μετασχηματίζονται και δεσμούς που χαλαρώνουν, νοιώθει ανίσχυρη, αν δεν επανεκτιμηθεί ο ρόλος πρώτα ως γυναίκας, ως ανθρώπου σύγχρονου.

Μπορεί η μπρότσια να παραμένει γι' αυτή αδιαφιλονίκητη προτεραιότητα, ανακαλύπτοντας όμως τις ισχυρές ενεργητικές πλευρές του εαυτού της και την συμβολή της στην πρόοδο του πολιτισμού, δεν πιστεύει ότι γεννά το παιδί του άνδρα, όπως παλιά για να υλοποιήσει τον έρωτά της προς αυτόν, ούτε για την απόκτηση απογόνου του ονόματός του, γνωρίζει καλά ότι η καλή μπτέρα, δει είναι μόνο δώρο αγαθού Θεού, αλλά κι έργο χειρών αγαθού συζύγου, που είναι φίλος, σύντροφος, και ειλικρινής συμπορευτής της, μέσα σε μια ισότιμη σχέση. Αναζητά λοιπόν τη νέα της ταυτότητα σύμφωνα με τις επιταγές των νέων καιρών, έστω κι αν αναγκάζεται συχνά να παίρνει θλιβερές αποφάσεις.

Σήμερα θέλει νέους τρόπους να 'ναι η γυναίκα «μάνα». Νέους τρόπους αγάπης από τον άντρα, νέα αντιμετώπιση από τον κοινωνικό της περίγυρο κι από την Πολιτεία, γιατί έχει πια «κριτική άποψη» των όσων κάνει!

Αισθάνεται πολυδιάστατη την παρουσία της, μέσα στο σύγχρονο κόσμο, έναν κόσμο όμως ακόμα ανδροκρατούμενο, κι ακόμα επιθετικό, που τη γρήγορη αντιληψή της, τη βλέπει κακόβουλη, και απειλητική στην εξουσιαστική αποκλειστικά κυριαρχία του.

Η γυναίκα σήμερα μέσα στην πάλη της για την αναγνώριση της γυναικείας οντότητας, μπορεί να διαταράσσει μεν την θεσμική ισοροπία, όπως άλλωστε και τη δική της, αλλά δεν προδίδει τον βαθύτερο εαυτό της, που είναι η μπρότσια.

Η μάνα η ίδια ξέρει πόσο ανάγκη έχει η ίδια και το παιδί της, από τη

θετική παρουσία του άνδρα-πατέρα δίπλα του, και πόσο καλύτερα θα μπορούσε να αποδώσει στο ρόλο της μάνας.

Γι' αυτό και συχνά τη βλέπουμε να λυγίζει μέσα σε ένα κόσμο σκληρό κι απάνθρωπο, κι όσο καταξιωμένη να είναι πνευματικά ή οικονομικά. Η ίδια η μπρότσια τη διδάσκει ότι η νέα ζωή που η ίδια έφερε, έχει περισσότερη αξία από τη δική της, κι έχει ακούσει ότι το μεγαλύτερο αριστούργημα του δημιουργού είναι η «καρδιά της μάνας».

Στην σημερινή εποχή όμως πρέπει να παραδεχτούμε ότι τα νέα παιδιά, οι νέοι πατέρες, έχουν συνειδητοποιήσει τον σημαντικό ρόλο της σημερινής μπτέρας, κι έχουν μάθει να την αγαπούν, όχι μόνο από τα παιδιά τους, αλλά και σαν αυθύπαρκτη και ισότιμη προσωπικότητα.

Η γυναίκα-μπτέρα η ευχαριστημένη, η ικανοποιημένη από τον εαυτό της, στον άμμεσο και ευρύτερο χώρο της, προσπαθεί να βιώσει μια ποιοτική οικογενειακή σχέση, μεταδίδοντας στα παιδιά της τον σεβασμό και την αγάπη τους σε κάθε ανθρώπινη ύπαρξη!

Η μάνα η σημερινή πολύ σκέπεται, πολύ νοιάζεται, όχι μόνο πάνω από την κόουνια του δικού της μωρού, σκύβει πάνω από όλα τα παιδιά του κόσμου, γιατί η σύγχρονη, η συνειδητοποιημένη γυναίκα-μάνα, θέλει να χαιρέται την μπρότσια, όχι μόνο σαν δική της υπαρξιακή ολοκλήρωση, αλλά και σαν παγκόσμια κοινωνική ευλογία.

Απαιτώντας περισσότερα στην ανθρώπινη ύπαρξη, περισσότερη περίσκεψη από όσους αποφασίζουν ερήμην της για κάτι που είναι τόσο λίγο δικό τους.

Είναι αφόρητος ο πόνος της μάνας, όταν σου αφαιρούν τα σπλάχνα σου για να τα θυσιάσουν προς το συμφέρον εκείνων που ζητούν τον πόλεμο. Φοβάται η σύγχρονη μάνα για το απρομάντευτο μέλλον των παιδιών της, και απωθεί από την ιστορική μνήμη τις «γοερές κραυγές της» που ακόμα ακούγονται, και ακόμα σμίγουν με καινούργιες κραυγές.

Εκείνος ο πανάρχαιος μύθος της Νιδβής που έγινε πέτρα, κι ακόμα στάζει δάκρυα για τον χαμό των παιδιών της, όλο και περισσότερο την αναστατώνει, όλο και περισσότερο της θυμίζει τον ατελείωτο δεσμό της μάνας με το παιδί της. Η μάνα ποτέ δεν θα πει ότι έχει ευτυχήσει σε οτιδήποτε κι αν έχει επιτύχει, εαν πρώτα δεν έχει παίξει τον προσωπικό της ρόλο, έστω κι αν κάποτε αυτός ο ρόλος την ματώσει. Όσο ψηλά κι αν ανέβει, όσο κι αν δοξασθεί, θα ακούει πάντα εκείνο το απδόνι μέσα από τα παραμύθια του Άντερσεν να της λέγει «πο πολύ από το στέμμα σου αγαπώ την καρδιά σου».